

Dohányárusok Közlönye

Megjelenik minden hó
1-én és 15-én.

Egyes példány nem kapható.

Előfizetést ár fél évre 5 korona.
Előfizetni csak fél évenként lehet.

A MAGYARORSZÁGI AGY- ÉS KISTÖZSDE TULAJDONOSOK
SZAKKÖZLÖNYE ÉS ÉRTESTÍTŐJE.

KIADÓTULAJDONOS ÉS FELELŐS SZERKESZTŐ:
HATSEK ADOLF.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VII., Városligeti fasor 1.
hova az előfizetési összegek, valamint a
kéziratok küldendők.
Előfizetési ár fél évre 5 korona.
Kéziratok nem lesznek visszaszándva.

TARTALOM. Szép gazdálkodás. — A nagytözsde-százalék. — Vegyesek. — Árlejtés.

Szép gazdálkodás.

A dohányjüvedék terén mindinkább kedélyesebbé válnak a dolgok, főleg az eladási téren. A közönségnek és a sajtónak, ami tulajdonképpen egyet képez, nincsen beleszólásuk semmibe és óhajuk sem lehet. Tulajdonképpen mi köze van a közönségnek a dohányjüvedékhez? A közönség vagy a sajtó mit törődik vele, ha itt-ott rendetlenségek jönnek elő, ha a fennálló rendszabályokat semmibe sem veszik s ha többre becsülik a protekciót amannál? S végre mi gondja van rá a közönségnek vagy a sajtónak, ha időről-időre leszálított áron végeladást rendeznek a szivarokból? Hisz az olcsó szivarokat amugy is „jó ismerősök” veszik meg s igazán nem érdemes a közönség tudomására hozni, hogy egy vagy másnemű szivar olcsóbb lett, mert a „jó ismerősök” amugy is megveszik azokat s végre kétszer nem lehet valamit eladni.

Csodálatos! Míg a dohányraktárban a fővágháznál a Londres szivarok olyan árban adatnak el, amelynél jutányosabbat képzelni sem lehet, addig ugyanazon szivarok a nagytözsdeben még mindig százként 24 koronáért és a kistözsdeben 14 fillérért lesznek eladva. Miután a nagytözsde tekintetű magy. kir. dohányjüvedék nem tartja érdemesnek az ez irányban rendeletet a hivatalos lapban nyilvánosságra hozni, sem minket, — mint ahogy annak idején a minisztertől utasítva lett — nem értesítenek, hogy ha egy, az árudákban létező szivarfaj olcsóbb lett, segítőeszközü nem marad más hátra, mint az utánkérdezősködés, kipuhatólás, hogy az olvasó közönségnek a mindenesetre igen szükséges informálással szolgálhassunk. És így halljuk a majdnem hihetlent, hogy e 26 fillérért szivart 14 fillérért adják el s mialatt e végeladás történik, a közönség másik részének egy és ugyanazon szivart 26 fillérért kell a tözsdeben megvenni.

Ha ez nem képtelen abszurditás, úgy egyáltalán semmi sem abszurd. Az emberben igazán feltolakodik az a kérdés, hogy ilyenmű fontos rendelet egyáltalán az ehhez tartozó illetékes hivatalokból kibocsájtattott-e, miután első sorban is a mindenesetre lehetséges visszaélésekről is lehet szó, melyeket nem kell figyeimben kívül hagyni. Ki áll jót tulajdonképpen arra, hogy ugyanazon szivarok, melyek 14 fillérért lesznek végelárusítva, azután a következő napokban a tözsdeben 26 fillérért lehetnének eladók? Annyira

lehetetlen ez az eshetőség, hogy egyáltalán semminemű figyelmet nem érdemel?

Teljesen mindegy az, hogy a készlet millió avagy ezeryi darabban számítható. Tudtunkkal e készlet nem volt jelentéktelen s ha különben egy is volt, kinek van joga hozzá az államkincstár tulajdonával ily módon gazdálkodni? Ez ideig egy volt szokás és nem is lehetne más eljárást szem előtt tartani, hogy mindig, mielőtt egy szivarfaj olcsóbb lett, a kérdéses rendelet a hivatalos lapban nyilvánosságra lett hozva, melyet az összes újságok átvettek s a közönségnek, de a dohányárusoknak is tudomására jutott, hogy az illető szivarfajokál mi történik. Ez alkalommal eltértek a szokástól, mely körülmény érthetetlen előttünk. Nem tudjuk elhinni, hogy a dohányjüvedék egy és ugyanazon szivart a közönségnek 26 fillérért ad el, mialatt „ismerősöknek” 14 fillérért lesz kiszolgáltatva. Vagy egy végzetes tévedés rejlik e körülményben, vagy a kérdéses rendelet nyilvánítása illetőleg július 1-je lett kitzúve és a szivarok kiszolgáltatása korai volt, vagy pedig valaki hivatáskörének határait lépte át s oly rendelkezéseket tett, mely azon okból rendellenes, mert a közönség egy nagy része, mely e szivart még mint annakelőtte 26 fillérért fizeti, minden egyes szivarnál 12 fillérrel lenne megkárosítva, annál inkább, miután nálunk minden állampolgár egyforma jogot követelhet és e körülmény, hogy két vevőnél az egyik egy szivart 26 fillérért kell hogy fizesse, míg a másik 14 fillérért kapja meg azt, természet-szerűleg mint egy rendellenes adónak kell hogy vegye s a melynél minden egyes elfogulatlan itélő a károsult mellett állna.

Nem kételkedünk abban, hogy az árusoknál levő Londres szivarok a pénzügyi közegek által felvétetnek és a különbözetet készpénzben visszafizetik azoknak, vagy hogy a nagy és kisárusok készleteiket az eredeti áron visszaszolgáltattják s az azért fizetett összeget nevezet-teknek visszatérítik. Miután a m. kir. dohányintézőség e szivarokat jövőben az annakelőtte 26 fillérnyi eladási árban nem hagyhatja és miután különben is e hóban a szivarok oly árban lesznek eladva, melynek létezése megszűnt, nagyon csodálatos lenne, ha a Londres szivar ügyét hamarosan nem rendeznék.

Az árusok nyugodtak lehetnek, a szivarok vagy vissza lesznek szolgálva, vagy pedig a különbözet az árban vissza lesz fizetve; hogy mindeztől nem így történt, azzal a nembánomsággal hozható

összeköttetésbe, mely sajnos, az utóbb időkben mindenütt mutatkozik, de nevezetesen az árudáknál nagyon is kellemetlenül tapasztalható. Ugy látszik, mintha ama bizonyos körök hivatásukat csak annak szentelnék s minden működési ténykedésüket egyben összpontosítanák, t. i. az engedély kiosztásában; pedig arra vannak hivatva, hogy örököljenek az államkincstár érdekei fölött, de mindazonáltal emellett a közönség és az árus érdekeit is figyelemmel kíséreni. Az itt megbeszélte eset elegendő mértékben bizonyítja, hogy végre a munka kiosztásában is rendet kellene teremteni s hogy minden hivatalnok teljes felelősségével bír az általa kiadott rendeletnek. Nyíltan bevalljuk, hogy ez esetben nem tudjuk, kinek írhatjuk terherre a jelenlegi babyloni zavar előidezését. És ez rossz, nagyon is rossz. Csupán őszintén sajnálhatjuk, hogy nem csak az államkincstár legfontosabb érdekei szenvednek alatta, de a közönség és végre a dohányárus is, akinek valóban nincs valami rózsás helyzete, ha az amugy is nehéz és hálátlan hivatása mellett nehézségekkel, kellemetlen esetekkel és károsodással küzködik, amint az mindennap ismétlődik.

A nagytözsde-százalék.

Nagyon is természetes az, hogy a nagytözsde-százalék mindenkor a helyek viszonyaihoz, a forgalom nagyságához, a váltási hely távolságához s az eladási helyhez mérhető s így tehát olyan különbözetekek létesülnek, hogy némely helyen, egy másik helyhez arányítva, háromszorosra, sőt négy- és ötszörösre lesz fizetve, de nem lehet kárhozható, ha árverési hirdetések-nél egy nagyáruada átadást illetőleg a legolcsóbb ajánlat lesz elfogadva, ámbár abból az elvből indulunk ki, hogy nagyon gyakran a dohányjüvedék érdekében lecsúszkál, ha legelőször is arra figyelnek, hogy kinek kezébe jöjjön a nagytözsde, sokkal jobban, minthogy az ajánlkozók közül melyik kér csekélyebb százalékat. Mindazonáltal úgy tünik fel nekünk, mintha az ajánlat kiírásnál mindenkor az által követnek el hibát, hogy a legalacsonyabb és legmagasabb százalékat nem írják ki, mialtal kikerülhető lenne azon körülmény, miszerint sok ajánlkozó a legképtelenebb ajánlatot tegye. Vegyük a dolgot úgy, a hogy van. A m. kir. dohányintézőségnek nem cselja, hogy azok, a kik a nagytözsdet megkapják, ezen üzletkötés által pénzüket elvesztsék, mely körülmény által rövid idő multán egy újabb ajánlati hirdetmény nyilvánítása válik szükségessé. Annyira meggyünk, hogy azt állítjuk, miként egy nagytözsde ki-

adásánál nem annyira arról van szó, hogy valaki 10, vagy 10 százalékkal többet kér, mint inkább arról, hogy ki nyújt biztosítékot, hogy az üzletet állandóan vezeti. Most pedig pusztán járatlanság miatt oly ajánlatok lesznek benyújtva, melyek az állandó üzletvezetést eleve kizárják.

Például egy dohányáruda átadás miatt kiíratik. A benyújtók, a kik csekély kivétellel nem szakmabeliek, egyszerűen azon összeget nézik meg, a mit az előbbi dohánynagyárusnak százalék gyanánt fizettek s azután egy olcsóbb ajánlatot tesznek, azzal a föltevással, hogy legrosszabb esetben kevesebbet fognak keresni, mint a nagyáruda előbbi tulajdonosa. Minden szakember tudja, hogy ez teljesen téves feltevés. Üzlethelyiség változtatás, drága munkacserő az üzletben stb. mind alkalmasak arra, hogy előmozdítsák egy nagytőzsdés bevételeinek gyűlését, miután minden esetben még a százalékos kevesbblése is hozzájárul.

Ha, a mint már előbb mondottuk, az ajánlati hirdetményekben a maximális százalékot megjelölnék, úgy az első, mint a második helynek, mely a végleges elhatározásra indítványokat tesz, sokkal könnyebb feladata lenne, mint jelenleg, mely néha nagyon is igényteljes módon egy csejtalan és hasznavehetetlen munkát okoz. Nem is rosszhatjuk a benyújtóktól, hogy időt és kiadásokat céltalanul pazarolnak, miután ezen ajánlkozóknak többnyire egy protektorok van a hátuk mögött, kinek befolyásától elvárják, hogy minden óhajtott százalékot elnyernek. E miatt történik meg az, hogy ezen ajánlkozók, kik ily magas százalékokat kívánnak, nem ritkán sokkalta előbb nyelik el a nagytőzsdé engedélyt, mint azok a szegény emberek, kik csekély százalékot kérnek, olyannyira csekélyt, hogy nem is tudnának megélni.

Ez okból ajánlanánk is, hogy a kérdéses árlejtési rendeletekben a minimális százalékot megjelölnék, a melynél alantabb százalékkal jelölt ajánlatok figyelembe nem vétetnek. Éppen oly abszurd mint a milyen rossz következményei lehetnek, ha valaki nevéstégesen csekély százalékkal pályázik egy nagytőzsdére, miután mindenütt tapasztalhatni, hol ilyen esetekben egy újolagos kiírás válik szükségessé.

A nagytőzsdé-százalékot osztályokba beosztani, ez volna tulajdonképpen a leghelyesebb. Ugy képzelnék a beosztást, hogy a helyezés és a körülményekhez mérten, mely az osztályozásnál tekintetbe veendő. A százalék kategóriázal és négy osztályba besorozva lehetne. A forgalom magasságához arányitva a nagytőzsdé ez vagy amaz osztályához lenne számítható.

Ellenben egy nagytőzsdé átadásánál valami bérlési összeféle lenne bevezethető, talán olyanféle, mint az a kistőzsdéknél van, a mely bérlétszöveget a benyújtóknak kellene ajánlani. Először is minden ajánlkozó számításait megkönnyítené, miután így bizonyos számok lennének előtte egy a bevételeinél, mint a kiadásánál. Másodszor a bérlétszöveg a forgalom esetleges emelkedésénél magasabb lenne, hanyatlásnál pedig alacsonyabb, a mi által kikerülhet az azon gyakori eset, hogy a nagytőzsdéeknek egyszerűen felmondanak, ha forgalmuk emelkedik. Az ajánlkozás módja simább és biztosabb lenne, a nagytőzsdéknél, mint a milyen jelenleg, és igazságosabb állásponton is nyugodna. Megfogják engedni, hogy tulajdonképpen igaztalan dolog, hogy egy nagyárus egyenlő forgalommal és egyenlő üzletviszonyokkal magasabb százalékot kapjon, mint egy másik. Egyenlő viszonyok bevezetésével a bérlétszöveg fizetésével azon körülmény jönné létre, a mely meggátolná az ajánlattevést. Mert egészen más az, ha valaki kötelezettséget vállal az árudának

ez, vagy amaz százalék mellett dolgát elvégezni, mintha kötelezi magát egy bizonyos összeget bérlétté letenni, melynek magassága a hirtelenkedő ajánlattevéstől sokakat vissza fog tartani.

Vegyesek.

A legénykor hátránya. A Lancet című folyóirat foglalkozik a legénysorban lévő emberek sorsával és határozatlan arra az eredményre jut, hogy a legényemberek nem jól élnek. Különböleg egyéb hátrányokon kívül olyan bajuk is van, amit korai dyspepsiának nevezhetünk. Ennek az oka semmi másban nem kereshető, mint a rendetlen étkezésben. Csak kevés olyan ember van, aki ha magányosan étkezik időben és táplálék mennyiségben kellő rendet tud tartani. A legényember rendszeren valami könyvet, vagy újságot tesz maga elé, hogy az evés idejét kissé megkuritassa és némi szórakozást találjon, amelyet másnak a társaságot ad meg. A szándék nagyon szép, de az eredmény nagyon káros. Aki magányosan ebédel, annyira belemélyed ilyenkor az olvasmányába, hogy a pecsenyéje kihül, amelyet végül nagy darabokban nyel le. Vagy pedig roppant éhes és rendkívül gyorsan kapkodja be az ebédjét, hogy azután valami karoszekében engedje át magát az olvasás élvezetének. Ami szintén nem helyes. A helyes egészségügyi szabály az, hogy lassan és megfontoltan együnk s hogy a szellemünk ne legyen nagyon megerőltetve az evés ideje alatt. Az evés után szótugy káros a testi, mint a szellemi túlságos megerőltetés. Okos emberek nem vitatkoznak az ebéd alatt, vagy rögtön utána. Mindezek a dolgok a magányosan élő nőkre is állanak.

Utazás a világ körül. Megírtuk, hogy a párisi Matin egy munkatársa a minap utnak indult, hogy a lehető legrövidebb idő alatt a világ körül utazzék. A francia újságíró június 17-én hétfőn Stretienszkbe, a szibériai vasut végső állomására érkezett, a hol majdnem úgy járt, mint Verne ismert regényének hőse, Phileas Fogg, a ki fogadott, hogy nyolczvan nap alatt körüljárja a világot s utközben lekésést a hajóról. A vállalkozó angol hirtelenében vásárolt egy hajót, hogy fogadását megnyerje. Stiegler Gaston is, a mint Stretienszkbe érkezett, hallotta, hogy a hajó, a melylyel tovább akart utazni Vladivosztk felé, már elment. Ez által nagy bajba jutott, mert a Vladimir orosz gőzös már június 27-én indul Vladivosztkból Jokohámába s ha erről lekésik, néhány hetet veszített volna. Stiegler előbb kocsin skart a tengerparthoz hajtattatni, de az odavaló emberek tanácsára letett arról a tervről, mert arafelé nincsen út. Erre tutajt vásárolt s azon folytatta utját egy kis folyón. Utolsó táviratában, a melyet lapjához intézett s melyben fenti balesetét elpanaszolja, elmondja még, hogy három-négy nap alatt Stretienszkből az Amurhoz érhet, a honnan majd gőzösn folytatja utját. — Különbben a világ körül való utazás úgy látszik kezd divatba jönni. A minap három amerikai diák indult utnak a világ körül s most mint jelentik, egy montreali újság is utnak indította két munkatársát, a kiknek az a feladatuk, hogy hamarabb megtegyék az utat, mint francia kollégájuk.

20678
901.

Árlejtés.

A nagyméltóságú m. kir. pénzügyminisiteriumnak 1901. évi május hó 22-én kelt 41942. sz. rendelete folytán a kassai m. kir. kincstári dohányagyáruda kezelése beszüntettetik s az magán vállalkozóra bízatik. Ennélfogva a kassai

m. kir. pénzügyigazgatóság ezennel közhírré teszi, hogy Kassa szab. kir. városban felállítandó dohányagyáruda betöltése céljából ezen m. kir. pénzügyigazgatóságnál 1901. évi július hó 12-én d. e. 10 órakor írásbeli versenytárgyalás fog tartatni. A kincstári dohányagyáruda 1900. évi forgalma 831540 korona 80 fillért tett ki, a hozzáutalt dohánykiszárusok száma 547. A dohányanyag beszerzése a kassai kir. kincstári dohányagyáraktárból eszközözendő. Egyben kijelentik, hogy a fennálló szabályok értelmében az üres tartályok beváltása megszűnt és a nagyárus köteles ezen tartályokat a m. kir. kincstári dohányagyáraktárból tulajdonába átvenni. A vállalkozó köteles a tartásra neki előszabott minden egyes dohánynemből a pénzügyi hatóság által nemként meghatározandó jelen esetben 4 napi forgalomnak megfelelő 11500 korona értékű dohány anyagot csonkíthatatlan készletenként állandóan raktáron tartani, s ezen kívül a szükséglet igényelte anyagkésletet is beszerezni, a nagy- és evvel kapcsolatos kisárudát Kassa szab. kir. városban élénk forgalmu helyen száraz és alkalmas üzleti és raktári helyiségben elkülönítve más üzlettel kezelni, azt személyesen vezetni s a fennálló szabályokban megjelölt könyveket pontosan vezetni. Az árlejtés tárgyát a versenyzők által az eladás után követelt eladási jutalék fogja képezni. A kincstár a vállalkozónak tehát meghatározott jövedelmet nem biztosít, miért is az eladási díj felemelése iránt későbbi kérvények tekintetbe nem vétetnek, sem pedig esetleges kárpótlási igények nem támaszthatók.

A pályázók tartoznak 1 korona bélyeggel és a fent kijelölt megcsontíthatatlan 11500 korona értékű dohányanyagkészlet összegének megfelelő 10%-tól, azaz 1150 korona bántapénzzel vagy ezen összegnek valamely m. kir. adóhivatali pénztárnál való letételét igazoló nyugttával ellátott írásbeli zárt ajánlatokat legkésőbb az árverés napján 1901. évi július hó 12-én d. e. 9 óráig a pénzügyigazgatóság főnökénél benyújtani. Ezen bántapénz készpénzben, vagy biztosítékképpen értékpapirokban is tehető le.

Az ajánlatához csatolandó meg az állampolgárságot, valamint az erkölcsi magaviseletet, vagyoni állapotukat és a nagykorúságot igazoló bizonyítványokat. A kitűzött határidő után beadott, vagy határozatlanul szóló, vagy távirati ajánlatok figyelembe nem vétetnek. A kik szerződés kötésre nem képesek, vagy csőd alatt voltak, vagy kik jövedéki kihágás miatt elítéltek, vagy az államegyedárusági tárgyak volt eladói, ha ily üzlettel már elmozdítottak, a versenyzésből kizárják. A vállalkozó köteles a dohányagyárudát 1901. évi augusztus hó 1-én átvenni, ellenkező esetben bántapénzének elvesztése mellett veszélyére és kárára új versenytárgyalás fog tartatni, a vállalkozó bántapénze a rendes készlet beszerzéséig visszatartatik, többi pályázóknak tárgyalás befizetése, vagyis a m. kir. pénzügyminisiterium jóváhagyása után visszadatatik. Bővebb felvilágosítást pénzügyigazgatóságnál a kerületében levő pübi biztosik és szakaszköznál szerezhető, megjegyeztetik, hogy ezen kir. puigazgatóság fentartja magának azt a jogot, hogy versenyzők között szabadon választ-hasson, miért is ajánlatlevő nem támaszthat igényt azért, mert olcsóbb ajánlata el nem fogadtatott.

A lépcséttelt ajánlat külséjére irandó „Ajánlat a kassai dohányagyáruda elnyerése iránt a tek. m. kir. pénzügyigazgatóság főnökének Kassa“.

Kassán, 1901. évi június hó 20.

M. kir. pénzügyigazgatóság.

„DOHÁNYÁRUSOK KÖZLÖNYE“

(ORGAN DER TABAK-GROSS UND KLEINVERSCHLEISSER UNGARNS).

INHALT. Nette Wirtschaft. — Die Grossverschleiss-Provision.

Nette Wirtschaft.

Es wird immer gemüthlicher auf dem Gebiete des Tabak-Monopols, namentlich aber des Verschleisswesens desselben. Publikum und Presse, die eigentlich ein Ganzes sind, haben nichts dreinzureden und auch keinen Wunsch zu hegen. Was geht denn dem Publikum eigentlich das Tabak-Monopol an? Was hat es Publikum oder Presse zu kümmern, wenn hier oder dort Unregelmässigkeiten in der Gebahrung vorkommen, wenn bestehende Verordnungen und Gesetze missachtet, wenn Protektionen mehr gelten, als diese? Was hat er schliesslich dem Publikum oder der Presse zu kümmern, wenn von Zeit zu Zeit ein kleiner Ausverkauf von Zigarren zu herabgesetzten Preisen stattfindet? Werden doch die billiger gewordenen Zigarren ohnehin an „gute Bekannte“ abgegeben und es lohnt sich wahrlich nicht, das Publikum davon zu verständigen, dass diese oder jene Sorte billiger geworden ist, denn die „guten Bekannten“ kaufen ja die Zigarren ohnehin und endlich kann man sie ja nicht zweimal verkaufen.

Merkwürdig! Während man im Tabak-Magazin im Hauptzollamte die Londres-Zigarren zu einem Preise ausverkauft, wie er wohlfeiler schon nicht gedacht werden kann, werden dieselben Zigarren in den Grosstrafiken noch immer zum Preise von 24 Kronen per 100, in den Kleintrafiken á 14 Heller per Stück verabfolgt. Nachdem es die verehrliche kön. ung. Tabak-Regie nicht der Mühe werth hält, weder ihre diesbezügliche Verordnung in Amtsblatte zu publiziren, noch uns, so wie es seinerzeit vom Minister angeordnet wurde, davon zu verständigen, dass eine im Verschleisse sich befindliche Zigarre billiger geworden ist, stehen uns keine andere Hilfsmittel zu Gebote, wie die des Recherchirens, um unseren Leserkreise, die ihm jedenfalls sehr nothwendigen Informationen zu verschaffen. Und da hören wir nun das fasst Unglaubliche, dass man eine 26 Heller Zigarre á 14 Heller ausverkauft und in derselben Zeit, während dieser Ausverkauf stattfindet, muss ein anderer Theil des Publikums dieselben Zigarren zu 26 Heller in den Trafiken kaufen.

Wenn das nicht absurd ist, dann gibt es wahrlich etwas Absurdes nicht. Es drängt sich einem wirklich die Frage auf, ob eine derartig wichtige Verfügung überhaupt von irgend einer hiefür kompetenten Amtsstelle getroffen wurde, nachdem es sich dabei doch in erster Reihe um allenfalls mögliche Missbräuche handeln kann, die nicht abzusehen sind. Wer garantirt denn eigentlich der Tabak-Regie dafür, dass dieselben Zigarren, die zum Preise von 14 Heller ausverkauft werden, nicht Tags darauf á 26 Heller in den Trafiken verkauft werden könnten?

Ist das etwa so sehr unmöglich, dass es keinerlei Beachtung verdient?

Es ist ganz einerlei, ob der vorhandene Vorrath nach Millionen oder Tausenden Stücken zählt. Unseres Wissens nach war dieser Vorrath nicht gar so gering und wenn er es übrigens war, wer besitzt das Recht dazu, mit dem Eigenthume des Staatsschatzes in einer solchen Weise zu wirtschaften? Bisher war es stets Usus und es könnte auch niemals ein anderer Vorgang beobachtet werden, dass jeweilig, bevor eine Sorte billiger wurde, die betreffende Verordnung im Amtsblatte publizirt wurde, wodurch sie in sämtliche Blätter übergang und das Publikum, aber auch der Verschleisser wussten, was eigentlich mit der betreffenden Sorte geschieht. Dass man diesmal von diesem Usus abwich, will uns aus dem Grunde nicht recht einleuchten, weil der Vorgang ein ganz ungesetzlicher wäre. Wir können nicht daran glauben, dass die Tabak-Regie ein und dieselbe Zigarren dem Publikum á 26 Heller verkauft, während sie an „Bekannte“ im Zollamte á 14 Heller ausgefolgt werden. Entweder liegt hier ein verhängnissvoller Irrthum vor, oder wurde die betreffende Verordnung behufs Publizirung für den 1. Juli bestimmt und die Ausgabe der Zigarren ist eben zu früh erfolgt, oder aber hat irgend Jemand die Kompetenz seines Wirkungskreises überschritten und eine Verfügung getroffen, die aus dem Grunde ungesetzlich ist, weil ein grosser Theil des Publikums, welcher diese Zigarren noch dormalen á 26 Heller bezahlt, bei jeder einzelnen Zigarre um 12 Heller geschädigt wäre, zumal bei uns jeder Staatsbürger gleiche Rechte beanspruchen kann und der Umstand, dass man zwei Käufern, von denen der Eine eine Zigarre für 26 Heller bezahlen muss, die der andere für 14 Heller erhält, selbstverständlich als eine ungesetzlich eingehobene Steuer betrachtet werden muss, die jeder Richter dem Benachtheiligten zusprechen wird.

Wir zweifeln nicht daran, dass die bei den Verschleissern dormalen sich befindlichen Londres-Zigarren sofort durch die Finanz-Organen aufgenommen und diesen die Differenz in Baarem rückbezahlt werden wird, oder aber, dass die Gross- und Kleinverschleisser ihre Vorräthe im Tabak-Magazin für den ursprünglichen Preis abliefern und den dafür bezahlten Betrag rückerstattet erhalten. Nachdem die kön. ung. Tabak-Regie diese Zigarren in Zukunft doch nicht auch zu dem früheren Verschleisspreise á 26 Heller belassen kann, nachdem übrigens auch in diesem Momente die Zigarre zu einem Preise verkauft wird, der nicht mehr existirt, wäre es mehr als wunderlich, wenn über die im Verschleisse sich befindlichen Londres-Zigarren nicht schleunigst verfügt würde.

Die Verschleisser können beruhigt sein,

die Zigarren werden entweder abgeliefert, oder dürfte die Differenz im Preise rückbezahlt werden. Dass dies nicht schon bisher geschah, bringen wir mit jenem Schlendrian in Verbindung, der sich leider in den letzten Jahren überall zeigt, namentlich aber auf dem Gebiete des Verschleisswesens sehr unangenehm bemerkbar macht. Es scheint fast, als ob die Ertheilung einer Trafiklizenz das ganze Um und Auf wäre, womit sich jene Stellen befassen, die dazu berufen sind über die Interessen des Staatsschatzes zu wachen und auch Publikum und Verschleisser dabei nicht ausser Acht lassen. Der hier besprochene Fall beweist es zu Genüge, dass endlich in der Arbeitseinteilung Ordnung geschaffen werden müsse und dass jeder Beamte auch die volle Verantwortung für die von ihm veranlasste Verfügung trage. Wir gestehen offen, dass wir dormalen nicht wüssten, wen wir die Schuld, einen Wirrwarr hervorgerufen zu haben, wie der in Rede stehende ist, zuschreiben sollten. Und das ist schlimm, sehr schlimm. Wir können nur aufrichtig bedauern, dass dadurch nicht nur die wichtigsten Interessen des Staatsschatzes leiden, sondern auch das Publikum, nicht zuletzt aber auch der Tabak-Verschleisser, der wahrlich nicht auf Rosen gebettet ist, wenn seinem ohnehin schweren und undankbaren Beruf Hindernisse, Chicanen und Schädigungen in den Weg gelegt werden, wie sie fast jeder neue Tag mit sich bringt.

Die Grossverschleiss-Provision.

Es ist nur zu natürlich, dass die Grossverschleiss-Provision jeweilig nach den Verhältnissen in Bezug der Ortlichkeit, der Grösse des Konsums, der Entfernung des Fassungsortes vom Verschleissorte bemessen wird, sich daher derartige Differenzen ergeben, dass an manchem Orte das drei, vier und fünffache bezahlt wird, wie an anderen Orten; auch kann man es nicht bemängeln, wenn bei Konkursausschreibungen, wegen Vergebung einer Grosstrafik, das billigste Offert angenommen wird, obgleich wir von dem Grundsatz ausgehen, dass es gar häufig im Interesse der Tabak-Regie liegt, wenn bei Vergebung der Grosstrafik vorerst darauf geachtet wird, in wessen Händen ein Grossverschleiss liegen soll, als darauf, wer von den Bewerbern eine geringere Provision offerirt. Gleichwohl scheint es uns, als ob bei der Offertausschreibung stets ein Fehler dadurch begangen wird indem man es unterlässt eine Minimal- und eine Maximalprovision anzugeben, wodurch es vermieden werden würde, dass viele Einreicher die unsinnigsten Angebote machen.

Nehmen wir die Sache, wie sie ist. Die k. u. Tabak-Regie will ja nicht bezwecken, dass derjenige, welcher die Grosstrafik erhält, bei dem Geschäfte sein Geld verliert, wodurch eine neue Offertausschreibung in kurzer Zeit nothwendig wird. Ja, wir nehmen sogar an, dass es sich bei Vergebung der Grosstrafik niemals so sehr darum handelt, ob Jemand $\frac{1}{10}$ oder $\frac{3}{10}$ Prozent mehr verlangt, als darum, wer Sicherheit bietet, das Geschäft dauernd zu führen. Nun aber werden aus blosser Unkenntnis Offerte eingereicht, die eine dauernde Geschäftsführung von vorneherein ausschliessen.

Da wird zum Beispiel eine Grosstrafik behufs Übergabe ausgeschrieben. Die Einreicher, die mit sehr geringen Ausnahmen aus Leuten bestehen,

welche das Fach nicht kennen, sie sehen einfach auf die Summe, welche dem früheren Grossverschleisser als Provision bezahlt wurde, worauf sie ein billigeres Offert machen, in der Annahme, dass sie schlimmsten Falles um so oder so viel weniger verdienen werden, als der frühere Besitzer der Grosstrafik. Dass dies grundfalsch ist, das weiss jeder Fachmann.

Wäre, wie wir vorhin gesagt, in den Offertausschreibungen eine Maximal-Provision angegeben, sowohl die erste, wie die zweite Stelle, welche über die endgültige Entschädigung Vorschläge macht, würden eine viel leichtere Aufgabe zu bevältigen haben, als es die ist, die gegenwärtig in der mitunter anspruchsvollsten Weise eine zweck- und nutzlose Arbeit verursacht. Wir können es den Einreichern aber auch nicht verargen, wenn sie ihre Zeit und ihre Kosten so unnütz vergeuden, nachdem solche Einreicher gewöhnlich schon einen Protektor hinter dem Rücken haben, von dessen Einfluss sie sich auch versprechen, dass dieser ihnen jede gewünschte Provision verschaffen werde. Daher kommt es auch, dass diejenigen Offerenten, welche hohe Angebote machen, nicht selten viel eher die Grosstrafik-Lizenz erlangen, als jene naiven Leute, die eine geringe Provi-

sion beanspruchen, bei der sie gar nicht zu existiren vermöchten. Aus dem Grunde würde es sich auch empfehlen, wenn in den betreffenden Konkurs-Edikten eine Minimal-Provision angegeben wäre, unter welcher die Offerte keine Beachtung finden. Es ist ebenso absurd, wie von schlimmen Folgen begleitet, wenn jemand zu einem lächerlich geringen Provisionssatz die Grosstrafik-Lizenz erstelt, nachdem wie überall die Erfahrung lehrt, in solchen Fällen stets eine neue Ausschreibung nothwendig wurde.

Die Grosstrafik-Provision in Klassen einzutheilen, das wäre eigentlich das Richtige. Wir denken uns die Eintheilung so, dass je nach der Ortlichkeit und je nach den Umständen, die dormalen bei der Bemessung in Betracht kommen, die Provision kategorisirt in vier Klassen eingetheilt werden könnte.

Je nach der Höhe des Konsums würde die Grosstrafik in diese oder jene Klasse fallen. Bei Vergebung der Grosstrafik könnte dagegen eine Art Pachtzahlung eingeführt werden, etwa, wie dies heute bei den Kleinverschleissern der Fall ist und welche Pachtzahlung der Einreicher anzubieten hätte. Dieser Modus wäre aus verschiedenen Gründen zu empfehlen. Erstens würde er die Kalkulation jedem Bewer-

ber erleichtern, nachdem ihm sowohl eine sichere Ziffer bei den Einnahmen, wie auch bei den Ausgaben vorliegen würde. Zweitens würde die Pachtzahlung bei einer etwaigen Steigerung des Konsums erhöht, bei einem Sinken derselben erniedrigt werden können, wodurch es vermieden würde, dass so vielen Grosstrafikanten, wenn ihr Konsum steigt, einfach gekündigt wird. Die Art des Erwerbes bei den Grosstrafikanten wäre eine glattere und sicherere, wie sie dormalen ist und auch der gerechtere Standpunkt wäre gewahrt. Man wird zugeben, dass es eigentlich ein Unrecht ist, dass ein Grosstrafikant mit dem gleichen Konsum und den gleichen Verschleissverhältnissen eine höhere Provision erhalten soll, als der andere.

Durch Einführung einer gleichen Provision, würde die Bezahlung eines Pachtzinses jener Umstand sein, welcher die Bewerber vor unsinnigem Offertmachen schützt. Denn es ist ganz etwas anderes, wenn jemand die Verpflichtung übernimmt zu diesem, oder jenem Provisionsatz die Verschleiss zu besorgen, als wenn er sich verpflichtet, eine gewisse Summe Pachtzins zu entrichten, deren Höhe so Manchem vor übereilten Offerten zurückhalten dürfte.

Hilfsredakteur: Ferdinand Heitai.

Nagy- és kistőzsdék figyelmébe!

POJATZI FL. és TÁRSA

cs. kir. szabadalmazott gyufanemű gyárai DEUTSCH-LANDSBERGBEN (Graz mellett)

ajánlják legjobb minőségűeknek elismert gyufa-gyártmányaikat és pedig úgy **kénes-**, mint különösen **szalon-gyufájokat**.

E gyufa-gyártmányok Magyarországon nagy kedveltségnek és rendkívüli keresletnek örvendenek, főleg a

Millennium-gyufa,
Magyar korona-svédgyufa,
Magyar honvéd-szobor-gyufa,
Krokodil-gyufa és
Magyar Imperial-gyufa

elegáns kerek dobozokba csomagolva, melyek kiváló magyar államférfiak arczképeivel díszítvők.

Rips-gyufa dobozokban és csomagokban kapható.

Kérjük szíves rendeléseiket közvetlenül **Dentsch-Landsbergbe** intézni. A legolesőbb ártételeket tartalmazó árjegyzékünkkel szívesen szolgálunk. — **Budapest és közvetlen környéke részére VII., Rombach-utca 8. sz. alatt van raktárunk.**

POJATZI FL. és TÁRSA

es. k. szabadalmazott gyufanemű gyára

DEUTSCH-LANDSBERGBEN (Graz mellett).

FELTŰNŐ UJDONSÁG.

Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szíhat.

legjobb valódi francia

SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY.

GYÁRI RAKTÁR:

GOLDZIEHER GÉZÁ-nál

BUDAPEST, V., SAS-UTCZA 29. SZÁM.